

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.19. Non respondet Christus omnibus illis calumnijs sibi obiectis:
Sapientis quippe est dißimulare in quibusdam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

non nos: Quia Samaritanus &c.

IX.
Reprobi
in pecca-
to sunt
Securi

Hoc est quod admitatur D. Chyloft. tamquam rem omnino insolitam & miram, videre iustos timore percussos, non solum quando illius aliquid offertur, quod ad peccatum inclinat: Verum etiam in ipso bono quod exercent, non parvo torquetur scrupulo, in oratione, in elemosyna, in communiōe, in confessione. Heu Domine mi, nescio an integram fecerim confessionem, vel an elemosynam ex vero affectu ad Deum sum elargitus. Quam meniculosus (ait ille) erat Iob, illo tamen cumulo bonorum operum ditissimus: *Verbar omnia opera mea,* Si forte in bono opere quod faciebant, nec a culpa quidam intercurreret defectus: & ex alia parte spectare reprobos adeo securos in malo, quod operantur, & quantum grauius committunt delictum, tanto sibi videantur esse posse riores, quasi rem effecissent, quā minus non posset facere meliorem: & cum Deo grauisimam intulerunt iniuriam, quam inferre potuerunt, sic sibi complacent, & congratulantur, ac si grauisimam a Deo praestitissent obsequium.

136 9. 18.

Hoc quotiāna te docet experientia. Lapsus es in adulterium, & illum occidisti qui tutas tibi perturbabat delicias & mortificabat voluptates, sicut Dauid Vriam: interim ita quietus, alacer & vultu prodis adeo streuo, quasi Deo sacrificium litales acceptissimum pauperem circumuenisti operarium, eiusque bona tuā vsurā depraedatus es atque in eo tibi congratularis, ex lucro reportato summe delectatus, verbum dixisti, quo illi quae bona erat, calumniam intulisti, vel quo praeter rationem virum carpisti Ecclesiasticum, & tuo iudicio acumen protulisti subtilissimum, ex quo tibi congratularis. Hoc iudicat Spiritus Sanctus malum mirabile, & adeo profundam scelerum sentinam, vt ad profundiorē non possit demergi: *Sunt impij qui ita securi sunt quasi iustorum facta habeant, sed hoc vanissimum iudicium.* Ita sunt securi flagitia committentes grauisissima: ac iusti opera facientes sanctissima: Imo securiores. Vt enim dictum est, electi bonum aliquid opus facientes, verentur, sibi timent. Illi verò grauiora committentes scelera, tanto sunt securiores.

Ecc. 8. 14.

§. 19. Non respondet Christus Iomnibus illis calumnijs sibi obiectis: Sapiens quippe est dissimulare in quibusdam.

Ego damnatum non habeo, sed honorificum Patrem meum, & vos inhonorastis me. Domine nimis breue, mea quidem sententiā, & succinctum rorum est responsum: duo namque tibi obijcerunt. Primum: quod Samaritanus sis vt mala generationis, peruersae nationis, & legis iniquissimae. Secundum: quod damnatum habebas, illicitis & peruersis vacans operibus: & ad secundum tantum respondes. Forte primo, tacendo consentis? scripsit Diuus Hieronymus, contra errores Ioann. Episcop. Hierosolymitani fauoris doctrinae Origines & in illa arguit ipsum, illi dicens, quod D. Epiph. ecc. illi proposuerit errores, ipse verò ad tres solummodo responderit. Quò inquit D. Hier. confirmatur, te quinque ceteris consentite: *Qui arguitur in pluribus, & in delatione criminum aliqua praeremittit, quicquid, tacuerit conficitur.* Hoc tibi Domine, quantum, video, possemus obijcere. Ceterum, o diuina sapientia, quam nos egregie doces, quae nobis sunt facienda.

§ 8

Epist. 62. ad Parmach.

Primo cum mansuetudine respondet (sic D. Hom. 41. Chyloft.) vt offendant nobis, dum alterum in hon. aduertit tibi grauius insensum, & quasi tuore phreneticum, hoc medium esse optimum, quo Christus furorem eius attemperes, cum mansuetudine mansuetudine respondere: iam enim dixit Spiritus S. *Respondet suo molli frangit iram, sermo durus suscitatur nobis iram.* Quando struimus & prudentissimus exempli. dux efficacius vult obstaculum bellicis opponere. Pro. 25. re tormentis, non lapides duos eligit, non & duplicatas & triplicatas rupes, sed sacros medi arena vel lana repletos: haec etenim mollires Similitudine glandium retundit impetum immittarum. E. do. quus generosissimus pedem silit & haeret, quando cursu suo rapidissimus in mollem offendit arenam vngulis suis minime resistentem. Ecc. 4. 34. Elegans fuit illa Spiritus Sancti similitudo: *Nec conaris contra ietum suum, Magis signum est stultitiae velle te rapidissimo fluminis impetu resistere: non enim hoc spectat, quam vt illum vel parum comprimendo, ipse te tanto propellat vehementius.*

Cont.

III. **Similitudo.** Conatur Spiritus S. ex proposito date remedium, quo vitium supra modum stomachi habundantiam, sedare possis, & ad mentem reuocare. De ita loquitur: *Si sufflaui in semellam, quasi ignis exardabit: Et si expueris super thibos, extinguetur, & viraque ex ore proficiuntur.* Proponitur tibi carbo ignitus & aqua lacriter illi potes extinguere, ac vehementius accendere proprio ore: quia pari facilitate potes expuere, quam sufflare: & in illum sufflam feruentis accendetur, & in illum saluam eijciedo totum extinguens. Furore nimio & colera feruens proximus in te exardescit: quod si sufflaui, illum momorderis, & pari bile commotus responderis, tanto succendetur ardentius. Quod si candidam superieceris saluam, si suauiter, si prudenter, si blande responderis (eternum habemus ex D. Gregor. quod salua, quia de capite profuit significet sapientiam) iram eius suffocabis: eo modo quo Abigail Davidis iram temperauit, qui spumas ore nimium incandescens euomebat.

IV. **Similitudo.** Apposito aduertit Spiritus S. quanti referat verbum in mansuetudine prolatum, vt eius cohibeat iram, qui verba profert ignita & contumeliosa: *Nonne ardorem refrigerabit ros? Sic & verbum feruet fornax.* Babylonica igne adeo vehementi, vt illius flammæ altissima penetraret elementa: resina, pice, malleolis, stuppage fermenta: qualiter ardor hic temperabitur vel modicum delcēdat toris, aura lenior, atque vis hæc tam violenta consumetur: *Non sic ferrum igni.* *Hom. 6. in tuos aqua intinctam statim calorem amittit, sicut aqua si incidat in animam longanimitatem viri iracundus bo. 2. in ep. sic D. Chrylost. declarans illa verba Apostoli ad Hebr. Spiritum nolite extinguere.* Domestica similitudine, flatus ventu furiosu: pertranseuntis lumen extinguit candelæ; quid factu opus ne lumen extinguatur? Ostium occlude ex altera parte vt non habeat, quo egrediarur. Sedes in cubiculo tuo, candelam habes accensam, inerat ventus per istam portam, propterea & contrariam occlude ne pertranseat, per hoc enim vis ei eliditur, nec lumen candelæ præfocatur. Si aperta porta per quam ventus ingreditur, aliam aperias ei oppositam rota cito lux extinguetur. Lux animæ tuæ pax est Spiritus Sancti qui illam lætificat & illuminat. Si hanc velis tibi conseruatam aperta illa porta oris illius, qui tibi conuocatur, & violentos contra te iniuriarum exufflat ventos, ocius tu conclude portam tuam illi oppositam: &

ventus ille quanto citius sedabitur: *Nonne videlicet edibus quando ex aduerso, & diuersè steteram: duo innu, sique ventus vehemens, si alteram clauseris, nihil potest ventus, sed magna pars ventum eius præciat. Ita quoque nunc duo sunt ianua, os tuum & os eius qui te contumelias affert, & conuocis. Si tuam clauseris, & statum aduersum non dederis, impetum retardas: seu autem aperueris, non potest conuocari.*

Hoc idem prosequitur D. Chrystom. in historia Iacob. Animum mouerat hic frater sui Esau in se grauius vlceratam ob præceptam illi Patris benedictionem eidem vtrimogenito debitam, quam tamen Iacob sedula sua diligentia & præuentione licet minor, præcipuerat. Iram non ignorabat in corde Esau feruentius excitatam, qua commotus eum graui persecutione premebat, vt de accepta iniuria vindictam sumeret, quam possit, atrociorum. Ex Melopœtami reuertitur Iacob coniugibus & liberis lociatus, opibus copiosissime diues. Intelligit obuiam sibi prodire fratrem militari manuinctum, spirantem minarum & caedis: quocirca obuios præmittit illi famulos suos, illum Dominum suum agnominans. Ite, dicit illis, ad Dominum meum illumque nomine meo salutate pacifice, ipse vero fratri occurrens, septies illum prostratus in terra adorauit, iubeatque vt uxores & filij sui illum pariter adoret, omnesque serui totaque familia Esau vt Dominum excipiant, & venerentur. Pacificè saluat illum, Domine mi, Angele mi, sic enim interpretor verba Spiritus S. quibus Iacob fratrem Esau salutauit: *Vidi faciem tuam, quasi viderim vultum Dei.* An contrarium non erat verum? Iacob nonne ipse Dominus ob præceptam illi primogenituram, & per consequens ipse qui debebat adorari? *Dominum tuum illum confestus & omnes fratres eius seruiter illius subingam:* sic Patet Isaac ad Esau referens illi benedictionem, quam fratri illius Iacob impetierat, & quando suam illi dabat sic ait: *Seruam tibi populi & adorent te tribus, esto Dominus fratrum tuorum, &c.* Quomodo ergo Iacob fratrem suum Esau vocat Dominum suum, eum adorat & à tota vult adorari familia & obsequijs honorari? an ignoras ergo, hoc Iacob verti in honorem: quandoquidem: *Dedit illi Deus scientiam sanctorum.* Est autem hæc scientia sanctorum, vt ignem extinguant voracissimum frigidam iniiciendo aquam: hæc est illa peritia: *Nihil mansuetudine violentior: nam sicut*

VI. **Exemplo.** cōfir: a- tur Iacob.

Gen. 33. 10

Gen. 27. 12

Gen. 27. 29

Sap. 10. 10

D. Ch. ³³ rogum cum valde accenditur, aqua iniecta restin-
Ho. inc. ³⁴ gni: ita & animum camino magis exardescens,
33. Gen ³⁵ verbum cum mansuetudine prolatum extinguit. Et
in illud ³⁶ duplex inde nobis luctum accersit, non quod nos
Prace- ³⁷ mansuetudinem d. claramus, tum quod fratris in-
da: Do ³⁸ dignationem cessare facimus, & mentem eius à tur-
minis. ³⁹ batione liberamus: non potest igne extingui: au-
To. 1. ⁴⁰ get ignis ignem. Hæc omnia ex Divo Chryso-
stom.

VII. Deinde, vni responder Dominus, opprobrio
Distin- & non alteri (sic D. Gregor.) ut nos instruat,
laudæ sūt quod non omnibus committit, & iudicij nobis
calumniar obiectis sit respondendum: etenim multæ sunt
distimulandæ & amore Dei perferendæ, & ali-
quid omittendum est Deoque committendum.
Turbabatur non parum Palladius Presbyter te-
ligiosus ob crimen aliquod sibi impositum ex
quo in tantam decidit mentis pusillanimitatē, ut
ditumpi videretur. Est autem hoc in mundo fre-
quentissimum. Hoc dolore pœnaque pressus à
D. Gregor. solamen pete & consiliū, qua ra-
L. 8. Epist. ²⁵ tione præfatis satisfecerit calumnijs. Hinc a-
ad Pal- ²⁶ page Palladii, respondet D. Gregor. an ergo
lad. ²⁷ arbitraris, quod omnibus que tibi obijciuntur,
sit respondendum? Tuam seruate conscientiam
& eius lude nitenti, hoc te soletur, quod ait

3. Cor. 1. 12 Apost. *Gloria nostra hæc est, testimonium conscien-
tia nostra.* Et in mentem tibi veniat quod Iob
minimè responderit committis omnibus sibi ab æ-
mulis propositis: omni tamen sic rationi contra-
rijs, & in grave sui dedecus; sed in pluribus sibi
obiectis oculos in Deum coniiciens sic ait: Do-
mine mi, tu horum omnium nostri veritatem: In
Job. 16. 10 *caelo testis meus.*

VIII. In detrimentum honoris illustrissimæ Matr-
nae nomine Theopistæ sparit quidam crimina
sic mo- ¹ satis graua, saltem eo tendentia an fides eius
net D. ² Gregor. ³ esset bona, ipsæque mulier Catholica, ut decebat,
Theopi- ⁴ an vero hæresi infecta. His afflicta calumnijs
stam. ⁵ D. Gregor. scripsit postulans tantæ calamitati
L. 9. p. 39. & solamen & remedium. Cui sic Pontifex: mi-
nā Theop. ⁶ nor vehementer illustrissima Matrona quod cum
cor tuum in celum fixeris, tantopere sentias
& inique patiaris impetus, quibus te terrenis
oppugnant. Si verè cor tuum in celestibus thæ-
reret, parum te turbarent ea que contra te in
terra maledici machinantur. Quisquid enim ho-
mines hic moluntur, cæli stellas non potest ob-
fuscare. Numquid tu forsitan leuis arundo, ut
quolibet vento huc & illuc inconlans agiteris,
& quilibet turbo detractionis te tantopere tur-

batam exagitet? non omnia te debent commo-
uere nec in omnibus studere te oportet qua ratio-
ne satisfacias: ea namque de causa Redemptor
noster ad mille tacuit opprobria, & taciturnus
obmutuit: *Qui cum malediceretur non ma-
ledicebat.* 1. Pet. 2. 23

Appositè nobis occurrit sanctissima & sapien-
tissima vita spiritualis magistra D. Theresia de Sic & Ma-
Iesu in libro quem inscripsit de via perfectionis et The-
quem merito manibus terant omnes etiam do-
ctissimi; hoc igitur capitulo thema proposuit adhorta-
quantum sit bonum seipsum non excusare, li-
cet se videat quis sine culpa condemnari. At-
que inter alias rationes hanc adducit Christi-
Saluatoris nostri exemplo roboratam. An ergo
filia mea (ait illa) vobis periuadecis, quod
quamvis vos ipsas non excusetis, nullus fururus
sit, qui pro vobis respondeat causamque ve-
stram tueatur? Perpendite qualiter Christus in
domo Pharisæi defensor pro Magdalena stete-
rit, & similiter dum à fotore Martha negligenti-
æ culparetur. Non te eo rigore quo se tracta-
bit: eo namque tempore, quo latro quidam eius
propugnabat innocentem, in cruce patiebatur.

Quinimo consiliū est D. Chrysostom. dum X.
tibi vera interrogatur iniuria valde tibi molesta, non I. dē nobis
camen te defendas sed ex amore Dei feras illam consult
patienter: nihil enim magis congruum est quo D. Chry.
Deus tibi tua remittat peccata. Confirmat autem
hoc exemplo publican., atque Redemptorē no-
strum in hoc exitum nobis præmisisse specu-
lum patientiæ illique orationem suggestisse, qua-
tenus illam tu quoque deoptemeres: *Deus propi-
tius esto mihi peccatori.* Momentem nos audiamus
D. Chrysostom. *Dicamus ergo & nos, Deus pro-
pitius esto mihi peccatori, aut potius non solum di-
cimus, sed etiam sentiamus: ac si quis nos appel-
let, & acuset, no succensemus. Audiuimus ille,
quod nos sumus similis huic Publicano, nec concitatus
est, sed magis compunctus. Probrum accepit, & pro-
brum elicit, vulnus illo aperuit, & hic remedium
petiuit. Ad rem perpendit hic paruum quam de
nostris habemus criminibus cognitionem. E-
nigma est hoc inquit quod de teipso dicis. Pec-
cator sum ignorans, infirmus: et si quis hoc ti-
bi obiecerit, ita commoueris: *Nostros ipsos pecca-
tores dicimus indignos sexcentisque etiam eiusdem
generis: ac si quis vnum horum criminum nobis
obijciat, succensemus atque facimus. Quid est hoc?
id quod dicis sed non ex corde dicis aut vera fi-
de: Ad**

de : Admittit hoc non esse confessionem, nec gratiam voluntariam. Teipsum talem esse dixisti, ne acerbe seras cum ab alijs audis. & reprehenderis. Ita denique peccatorum tibi lenonem afferitur, si alijs tibi aliqua crimina obijciant: sibi enim pontius grauatentemque addunt, te vero ad sapientiam introducunt. sicut in Pharisaeo & Publicano patet.

XI. Exemplo confirmat Publicanum

Exemplum adducit Davidis dum a Semei non tolerandis Rex laceratur opprobrijs: dum enim taciturno haec patitur animo, suam prodit mentis constantiam & occasionem habuit qua storum a Deo criminum speraret indulgentiam: etenim alijs remittens iniurias sibi factas, certo certius confidebat eandem a se Deo illatarum obtinere remissionem. Illas autem nolle perficere, signum est pusillanimitatis: Si nos

Hon 109. explicat. epist. ad Hebr. Tom. 4. Epist. 137.

epist. in eos innumerabilia crimina conferimus, & ab alijs audientes grauius ferimus, nonne est hoc animi abieccio? Haec omnia ex D. Chrysolom. in qua grauius expendit nostro congruenter proposito illa verba Apolloli: *Voluntarie peccatis vobis*

Ad rem hic profertur quod expendit D. Augustin. ad verbum hanc valde mirabile quo monachos suos sibi que intimos solabatur, non parum afflicto, ob testimonium quoddam in quendam e-rum falso prolatum, de quo superius e-gimus. Duae sententias dicitur Spiritus S. quae sibi videntur repugnare: Prima est, responde stulto, qui tibi male dicit & honori tuo detogat, ue forte credat aliquis quod te tacentem stultus supplantauerit: *Responde stulto iuxta fruitiam suam, ne sapiens sibi videatur.* Secunda hanc immediate sequitur: *Ne respondeas stulto iuxta stultitiam suam, ne similibus ei videaris.* Quomodo hoc fieri potest? Responde stulto tibi detrahenti & non respondeas stulto tibi detrahenti. Numquid haec sibi contradicunt: qua ratione poteris ambas veras efficere? sunt indubie ambae verae

In cap. 1. Eccl.

(inquit D. Hieronym.) & ratio est: etenim in multis iustum est respondere; quando scilicet honor tuus notabili exponitur periculo, & silentium tuum alteri praebet maioris fastus occasionem, efficacique vt contra tuam alter triumphet bonitatem: similiter quando est verisimile illud quod alter tibi imponit, vel quando aliquam detrahit occasionem vt ea, quae dicta sunt, decerentur: sed in multis alijs stultum est respondere: nam omnium velle iatis facere iuguis, est te stultum reddere & ostendere iudicio te mente que captum: & multis quae passim obijciuntur

debes respondere silentio: etenim tunc tacere non est fateri factum, sed ostendere id quod obijcitur sic omni repugnare rationi, nullum vt mereatur responsum: praesertim cum multa diuino sine committenda tribunali, iuxta Apostolorum Petri & Pauli consilium: *Non reddentes malum pro malo, neque maledictum pro maledicto: sed date locum ira: scriptum est enim: michi vindicta, & ego retribuam, dicit Dominus.*

1. Pet. 3. 9. Ro. 12. 19. 1. Thess. 5. 15

Hoc est quod Dominus agit: etenim primo tota respondet comes mansuetudine tam in fami sibi inultrae calumniae, quam a se manifeste repellit: ostendens ea quae obijciuntur, veritati contradicere: nam diabolus hoc solum intendit, eique admittere, quod in diuini nominis credit iniuriam: ego vero, respondet Christus, nihil ago, nihil intendo, quod non sit ad diuinae gloriae incrementum: *Ego demonium non habeo, sed honorifico Patrem meum.* Quam rationi consona est, vt mansuetè respondeas oblata occasione calumnijs, in tui dedecus ab aemulis impropertatis, dans de moribus tuis vitaeque rationem. Secundum: adiungit, ne crederent eo quod tanta patientia tantas perferret mures blasphemias, illi supplicium omni immunes effugerent: quoniam causam hanc aeterno suo Patri committebat: etenim certum erat, quod eam ipse defenderet illisque pro ratione castigaret: *Est qui quarat & iudicet.* Correspondent sibi Pater & filius eleganter: filius non querit, nec intendit, nisi sui gloriae Patris: *Honorifico Patrem meum.* Pater nihil in se sic suscipit, quam filij sui honorem seruare illitatum: nec vllos seuerius plectet peccatores, quam qui fuerint vel sunt diuinae eius personae contumeliosi.

§. 20. *Vindicat Deus iniurias filio suo suisque seruis illas. Haec Principum horum confundit Samaritana; & merito illos deseruit Saluator noster.*

E Si qui quarat & iudicet. Retundere voluit Dominus vester furorem illorum Principum Diabolicum his verbis: & si quid intelligo, memoriam illis renouare voluit eius, quod Deus Noe dixit egredienti de Arca, cui cum filijs suis mandauit multiplicare terram: quia vero per adunum corrupta fuerat, sicut in mundi primordio, quando creauit Adam, destinauit illi in almetum